

RDEČI PRAPOR

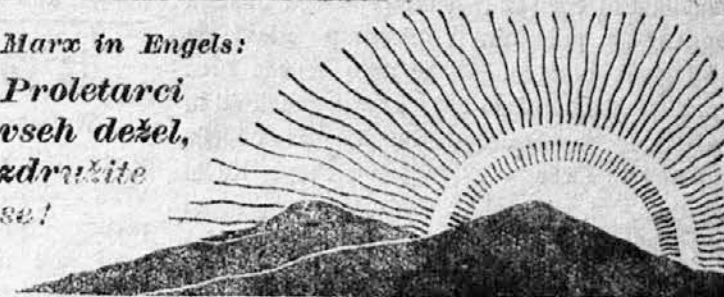
GLAS.

KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto. — Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Kerkov trg št. 10. — „RDEČI PRAPOR“ volja v Jugoslavij mesečno 8 K; v zasednem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Nemški Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemški četrtletno 36 jgl. K; v Ameriki polletno 1 dolar. — Oglasi se računajo enostopno za milimeter po 1 K.

Marx in Engels:

Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

V nedeljo, 8. avgusta ob 10. uri zjutraj se vrši

velik javen delavski shod

na prostoru pred hotelom »Slo«.

Dnevni red:

Konstituanta in delavno ljudstvo.

Poročajo sodrugi iz Ljubljane, Zagreba in Beograda.

Udeležite se vsi tega velikega shoda!

Odbor kraj. pol. org. Komunistične Stranke Jugoslavije.

Svetovna revolucija.

Najaktualnejše, najtežje vprašanje, ki visi danes nad vsem svetom, ki navdaja ene z radostjo in druge s strahom, ki je postalo nerazrešljiva uganka v duši vseh razredov, — je vprašanje svetovne revolucije. Ali bo, ali je ne bo?

Revolucija izbruhne vedno, ko se pojavi nagromadena, združena, nasičena energija nezadovoljstva širokih ljudskih mas proti vladajočemu redu. Če se ustavi nezadovoljstvo — se ustavi tudi revolucija.

Buržuazni razredi vseh sedanjih imperijalističnih držav si ne morejo izmisliti in izumiti vseh sredstev in nasilstev, s katerimi bi zatrli nezadovoljstvo širokih ljudskih mas, zlasti proletarijata, kot najnevarnejšega razširjevalca in propagatorja »strašne« revolucije. Ali baš v tem je vsa tragedija buržuaznih razredov, da ne morejo tega absolutno ne izvršiti, brez ozira na njihove najtoplejše želje: kajti čim bolj bodo uporabljali ti razredi sredstva za tlačenje nezadovoljnosti, ki jim grozi s poginom, čim radikalnejši bodo v svojem postopanju, tem bolj gotovo bodo sami sebe pahili v prepad. In z druge strani: če se pa ne bodo borili proti nezadovoljstvu, si isto tako priključijo smrt. Nobenega nasveta ni, ta tragedija, ta fatalnost se bliža svojemu koncu kot začarana.

Buržuazija, se razume, ne veruje v svoj pogin, na noben način noče verovati, z gnusom, z razburjenjem, s smrtnim protestom odklanja to možnost. Ona noče verovati, da korenini nezadovoljstvo v notranjosti, v naravi vsega tega družabnega ustroja, ki ga ona vodi, da je treba v tem iskati vse začetke vstajajoče upornosti. Njej se zdi in sanja, da je revolucionarnost, nezadovoljnost mas pojav časa, kar so povzročile samo posledice vojne, razpadanje svetovnega gospodarstva, pomanjkanje življenjskih sredstev, opustošenje dežel. Torej je treba samo postaviti na noge gospodarstvo, dvigniti produkcijo, dati masam najpotrebnejše, zadovoljiti jih z vsemi potrebščinami, in tedaj se bo zopet vrnil stari »red in mir«, ki je bil pred vojno.

To se zdi tako jasno, priprosto in popolnoma možno.

Toda v resnici je za kapitalistične razrede nemogoče.

Da se postavi svetovno gospodarstvo na nivo, ki je bil pred vojno, mu je treba v prvi vrsti vrniti vsa ona velika bogastva, ki jih je ustvarila ljudska sila v teku desetletij. Te razmere bi dale potem gospodujočim razredom možnost, da bi zatrli ostre izbruhe nevolje delavskih mas, ki so se pojavljale tudi pred vojno, kakor vemo, in mezдне stavke, ki so privedle imperijalizem do tega koraka, da se je odločil za vojno. Z vojno, so mislili, da bodo uničili razredna nasprotstva, da bo zmagal državni sistem nad socialno revolucijo, da bodo zadušili razredno zavest delavstva. Toda baš vojna je bila začetek imperijalističnega pogina. Kot neizogibna in konsequentna posledica vséga kapitalističnega ustroja je vojna samo pospešila ta proces, ki bi se

veda tudi brez nje dozorel v nedrih kapitalistične družbe. Zaman izkušajo ententni buržoazni gospodje zvrniti krivdo vojne na nekatere osebe iz premaganega sovražnega tabora. Glavni zločinec je — Kapital. Njega je treba postaviti pred sodišče trpečih narodov z vsem njegovim sistemom, vsemi aparati, obrambnimi sredstvi in njegovimi služabniki vseh držav.

Z vojno ne le da niso zadušili nezadovoljstva, temveč so ga še z desetkratno silo povečali radi strašnega ekonomskega poloma na vsem svetu. Štiri leta so s satanskim zločinstvom uničevali veličastne zaklade ljudskega dela, štiri leta se ni storilo ničesar potrebnega za življenje, štiri leta so izdelovali samo morilna sredstva!

In sedaj razsodimo čisto hladno, matematično, koliko časa je treba, da bi vrnili ljudstvu vse te dragocene zaklade, ki se jih je uničevalo skozi štiri leta. Očividno ne štiri leta, kajti uniči se lahko v eni uri vse, kar je bilo treba ustvarjati mesece in leta.

Ali buržuazija niti ne more povrniti starega bogastva, niti ne more obdržati gospodarstva vsaj na tem nivoju, na katerem je stalo koncem vojne. Ona že začenja to sama razumevati in zato skuša zadržati naraščajoče nezadovoljstvo in utrjevati svoje socialne pozicije z vsakovrstnimi ukrepi: s popustitvami proletarijatu, plahim zadrževanjem naraščanja cen, z regulacijami valute itd. itd.

Toda vsi ti ukrepi ne morejo roditi pozitivnih uspehov in sicer zato ne, ker ne vidijo jedra vsega položaja. Buržuazni razredi bi morali obnoviti vse gospodarstvo, postaviti ga na tir hitrega razvoja, morali bi odpravili nezadovoljnost širokih mas z nekako takimi zakoni:

1. Točna, energična preskrba vsega potrebnega;
2. enakomerna razdelitev tega blaga po posameznih pokrajinah;
3. ureditev produkcije po natančno izdelanem skupnem načrtu.

To je edina pot, po kateri bi rešili iz razvalin svetovno gospodarstvo in odpravili nezadovoljnost mas. (Konec prihodnjic.)

Manifest tretje internacionale azijskim narodom.

Izvrševalni odbor Komunistične Internacionale sklicuje za 1. september v Baku kongres kmetov in delavcev Perzije, Armenije in Turčije.

Kaj predstavlja Komunistična Internacionala? Komun. Internacionala je milijonska organizacija revolucionarnih delavcev v Rusiji, Poljski, Nemčiji, Franciji, Angliji in Ameriki, ki so se dvignili, spodbujeni po vojnem trušču in tirani od lakote, da ne bi nič več delali za bogatince, toda le za same sebe, da se ne bojujejo več proti lastnim sodržavljanom, proti trpečim in garajočim sobratom, pač pa da obrnejo orožje proti izsalcem v lastno obrambo. Ti delavci so spoznali, da jim more le edinstvo, le združenje vseh lastnih moči pomoči do zmage in so prošlega leta ustvarili organizacijo, ki so jo nujno potrebovali, v komunistični internacionali, ki je postala kljub preganjanju s strani kapitalističnih vlad v poldrugem letu svojega obstoja duša osvobodilnega boja delavcev in revolucionarnih kmetov celega sveta. Zakaj sklicuje komunistična internacionala kongres perzijskih, armenskih, turških kmetov in delavcev? Kaj jim more dati? Kaj zahteva od njih? Boreči se delavci in kmetje Evrope in Amerike se obračajo na vas, ker vi, kakor oni sami, zdihujete pod jarmom svetovnega kapitala, ker ste vi primorani, kakor oni sami, da se borite proti svetovnim izžemalcem in ker bo združenje perzijskih, turških, armenskih kmetov in delavcev z veliko armado evropskega in ameriškega proletarijata okrepila to armado in

pospešila smrt kapitala in tako prinesla svobodo delavcev in kmetov celega sveta.

Kmetje in delavci Perzije! Teheranska vlada Kadjarov in njihovega spremstva iz province Kanen vas je ropala in izžemala tekem stoletij! Vsa zemlja, ki je bila po zakonih šerijata vaša skupna last, so si sluge teheranske vlade vedno bolj in bolj prilastili in jo izrabljajo po svoji volji. Nalagajo vam davke, kakor se jim zdi, in ko so deželo zaradi slabega gospodarstva tako daleč pripravili, da ne morejo iz nje z lastnimi močmi nič več zadosti izžeti, so prošlega leta prodali Perzijo angleškim kapitalistom za dva milijona funtov šterlingov, da si ti v Perziji vstvarijo armado, ki vas bo še bolj pritiskala kakor do sedaj, da morejo nabrati davkov za kane in teheransko vlado. Prodali so angleškim kapitalistom bogate naftne vrelce v južni Perziji in tako pripomogli oropati deželo.

Kmetje Mezopotamije! Angleži so proglasili vašo deželo za neodvisno, toda 80.000 angleških vojakov je v vaši deželi, ropajo in požigajo, vas ubijajo in posiljujejo vaše žene.

Kmetje Anatolije! Angleška, francoska, italijanska vlada obstreljuje s topovi Carigrad. Sultana držijo kot ujetnika in ga silijo, da privoli v razkosanje celo čisto turške zemlje, silijo ga, da izroči tujim kapitalistom deželne finance, da bi tako lažje izsesavali turški narod, ki ga je obubožala šestletna vojna in ga postavila na beraško palico. **Zasedli so premogokepe v Herakleju**, zaprli so vaše luke, svoje čete pošiljajo v vašo deželo in teptajo vašo polja.

Kmetje in delavci Armenije! Desetletja ste bili žrtva intrig inozemskega kapitala, ki je dvigal trušč proti pokoljem Armencev po Kurdih in vas podžigal v boj proti sultanu zato, da dobi za vašo kri vsaki dan nova privoljenja, nove dobičke od krvavega sultana. Med vojno vam niso obljubili samo nezavisnost, temveč vaše trgovce, vaše učitelje, vaše svečenike naščuvali, da so zahtevali zemljo turških kmetov zaradi tega, da bi med armenskimi in turškim ljudstvom divjal večni boj, ki bi jim donasal večni dobiček. Kajti dokler med vami in Turki ne zavladava mir, toliko časa bo angleški, francoski in ameriški kapitalist držal Turčijo na uzdi, ker se bo bala armenskega upora, in bo lahko izrabljaj Armence za topovsko krmo, preteč jim s pokoljem od strani Kurdiv.

Kmetje Sirije in Arabije! Nezavisnost so vam obljubili Angleži, obljubili so jo vam Francozi in sedaj so zasedle njihove čete vašo deželo, sedaj vam narekujejo Angleži in Francozi svoje postave in vi, ki ste se osvobodili turškega sultana in carigradske vlade, vi ste sedaj sužnji pariške in londonske vlade, ki se od sultanove razlikuje samo v tem, da je močnejša in vas zna še boljše izkoriščati.

Vi to razumete sami. **Perzijski kmetje in delavci so se dvignili proti izdajalski teheranski vladi.** Kmetje v Mezopotamiji se upirajo angleškim četam in angleški časopisi javljajo izgube, ki so jih pretrpeli v bojih z ljudskimi množicami pri Bagdadu. Vi kmetje v Anatoliji, vi ste hiteli pod zastave Kemal paše, da se borite proti tujemu vpadu, toda istočasno čujemo, da poskušate ustanoviti lastno kmetisko stranko, ki bi se hotela boriti tudi tedaj, ko bi paše sklenili svoj mir z ententnimi izkoriščevalci. Sirija ne pride do miru in vi armenski kmetje, ki vas Ententa navzlic vsem obljubam pušča stradati na smrt, da bi tako lažje gospodovala nad vami, vi z vsakim dnem bolj razumete, da je upanje na rešitev od strani ententnih kapitalistov brezumno. Celo vaša meščanska vlada **Dašnakistov**, ententnih slug, je primorana, obračati se s prošnjo za mir in pomoč na vlado delavcev in kmetov v Rusiji.

Kmetje in delavci bližnjega vzhoda! Ako se organizirate, če postavite svojo lastno delavsko in kmetisko vlado, ako se oborožite, ako se združite z rdečo rusko delavsko in kmečko armado, boste lahko kljubovali fran-

coskim, angleškim, ameriškim kapitalistom, rešili se bodele svojih pijavk; dana vam bo možnost, da skrbite za svoje interese v svobodni zvezi delavskih republik sveta, mogli bodele izrabljati bogastva svoje dežele v svoje lastne interese in interese delavnih ljudstev celega sveta, ki bodo plodove svojega dela pravično izmenjavali in ki si bodo medsebojno pomagali. O vseh teh vprašanjih hočemo govoriti z vami v Baku na kongresu. Ne strašite se pred nikakim trudom, da v kolikor mogoče velikem številu pridete 1. septembra v Baku. Vi romate leto za letom skozi puščave k svetim krajem, v katerih spoštujete svojo preteklost in svojega boga — potujte skozi puščave, potujte črez gore, potujte preko rek, da se snidete, da se pogovorimo, kako bi mogli raztrgati verige suženjstva, kako bi se mogli bratovsko združiti, da bi živeli, kakor žive svobodni, enaki ljudje.

Prvega septembra se morajo zbrati v Baku tisoč perzijskih, turških, armenskih kmetov in delavcev, miroljubno združenih za veliko osvobodilno posvetovanje ljudstev bližnjega vzhoda.

Izvrševalni odbor Komunistične Internacionale.

Moskva, 29. junija 1920.

Predsednik: **G. Zinovjev**, Tajnik: **K. Radek**. Za osrednji izvrševalni odbor ruske komunistične stranke:

K. Buharin, A. Balabanova, V. Vorovski, G. Klinger.

Za vserski osrednji odbor strokovnih zvez: **A. Lozovski.**

Za angleško socialistično stranko:

W. Mac-Lean, Tom Quelch.

Za tovarniške komiteje Anglije:

Jacques Tanner, G. M. Murphy.

Za francosko odposlanstvo na kongres Komunistične Internacionale:

Jacques Sadoul, A. Rosmer, C. Delmlères.

Za italijansko odposlanstvo na kongres Komunistične Internacionale:

D. Seratti, V. Vaccirca, N. Bombacci,

A. Grazladi.

Za Komunistično stranko Poljske:

J. Marchlewski (Karski).

Politični pregled.

Kako umira socialpatriotična internacionala. Kongres litvinskih social dem. (menjševikov) je 28. pr. mes. enostavno sklenil, da se ne udeleži ženevskega kongresa. II. internacionale — Okrožna konferenca neodvisnih socialistov v Hessen-Waldecku je 11. t. m. enoglasno zahtevala, da se Karl Kautsky izključi iz stranke, kajti potrebno je, da se stranka očisti, ko je že izstopila iz II. internacionale.

Uradni zastopniki sovjetske Rusije. 21. t. m. je dospel na Dunaj uradni zastopnik sovjetske Rusije dr. Warszawsky. — V Rimu zastopa sovjetsko vlado Vozovski.

Angleški proletarijat proti kontrarevoluciji. Sindikalni kongres, ki se je te dni vršil v Londonu, je s 2,760.000 proti 1,636.000 glasovom sklenil začeti s splošno stavko, ako britanska vlada ne umakne čet z Irskega in ne preneha s pošiljanjem municije proti Ircem in Rusom.

Žena v sovjetski ustavi. Sovjetska vlada je prva ustanovila one pogoje, ki bodo ženi omogočili popolno socialno in gospodarsko emancipacijo. V sovjetski ustavi je žena, bodisi hišna, delavka, uradnica ali kmetica sprejela enake pravice kakor moški. Ona uživa aktivno in pasivno volilno pravico, lahko zavzema v tvorniških odborih, v zavodih, celo v ljudskem poverjeništvu ono mesto, ki ji najbolj ugaja. Delavka v tov. in delavnici ni več plačana sužnja, temveč sotrudnica, po pravici in dolžnostih, pri skupnem delu za skupno korist, pri upravi produkcije in njeni porazdelitvi. V družini in v zakonu je žena z možem enakopravna.

Formalitete za poroko in razporoko so ponostavljene; pravica in negovanje mladine sta bolje očitana negoli kjerkoli drugod. Razlike med »zakonskimi« in »nezakonskimi« otroci ni več.

Dopisi.

Št. Vid pri Stični. Časopisi nam z raznimi številkami dokazujejo, kako bogata je letošnja žetev. Povedali so že tudi, koliko starega žita je še za izvoz in koliko tisoč milijonov prinese izvoz novega žita. Stranke se prepirajo, komu naj se izvoz dovoli in kako naj se deli dobiček. Noben časopis pa ne pove, kako se bo prehranilo domače prebivalstvo. Škoda prepira za tako malenkost! Mi bi pa vendar tudi o tem kaj radi slišali. Toča nas je že dvakrat obiskala in nam je vse posekala. Niti toliko se ni pridelalo, kolikor se je posejalo, zato nas skrbi, kaj bo na zimo. Škoda se je cenila, pa nihče ne da mnogo na to. Take stvari se rade pozabijo. Drugače je bilo seveda med vojno. Razni žitni, krompirjevi, kravji, prešičji itd. komisijonarji so skrbeli, da ni ostalo nič pozabljeno. Oblasti so jih menda zato nastavljele, ker so se bale, da doma ostali preveč ne zdebijo, oni pa, ki so bili vpoklicani, da za vero, dom in cesarja pucajo kanone in puške, preveč ne shirajo. Komisijonarji so naloženo jim delo vestno izpolnjevali. Marsikateremu se sedaj pozna, da je bil res priden in skrben. Pa kaj se hoče, sedaj ni več teh, skrbeti bomo morali najbrže sami, da pridemo do žita. Nekateri pravijo, da dobimo žito iz Banata, pa tem nihče ne verjame. Pravico do tega imajo samo banke in milijonarji. Banaški kruh bi znal revežem še škodovati, ker so bili prebivalci prejšnjih avstrijskih pokrajin bolj navajeni kruhu iz ruskega žita. Seveda bi tudi ta sedaj prav prišel, a kakor pravijo, se tudi Rusom slabo godi, odkar so se kmetje in delavci združili ter vzeli oblast v lastne roke. Mašine ne ubogajo umazanega in raztrganega delavca. Poljedelstvo peša. Srpi in kose rjavijo, ker ni več knezov in grofov, da bi delali z njimi. Živinoreja je tako nazadovala, da krave ležejo jajca. Ubogi ljudje! Kako dobro se jim je prej godilo, ko so vse vodili bogataši. Srečni mi, da nismo brez teh! Tu dobiš vsega in vse gre v redu. Še celo poslanec lahko postaneš brez vsakega prepira in volitev. Samo časa moraš imeti dovolj, da se pelješ v Belgrad. Tam poveš gospodom poslancem, kako se pišeš, odkod si doma, koliko si star ter da zastopaš stranko, ki nima še zastopnika v parlamentu, pa dobiš koncesijo za mandat. Od tu do ministrskega stolca pa ni daleč. Ker se vse tako lahko doseže, upamo tudi mi, da pridemo radi nesreče, ki nas je zadela, do kakke podpore.

Žandarska zverina. Ko se nas je dne 21. julija 1920 vozilo iz Niša v Beograd nekaj slovenskih železničarjev, se nam je na postaji Čuprija pripetil sledeči neverjetno škandalozni dogodek: Eden naših sodrugov gre na postaji Čuprija pit vodo, ali v istem času hoče vlak odpeljati naprej. Ko naš sodrug to vidi, stečbrzo in skoči na vlak. Kar naenkrat prileti za njim neki postajni orožnik z imenom Tomo Milosavljevič in ga začne brez vsakega razloga iz vozečega vlaka dol vleči. Ker naš sodrug ne ve zakaj, seveda noče doli, ali orožnik ga s silo vleče in tolče po glavi ter suje po životu. Naš sodrug, po imenu Alojz Sušnik, seveda noče iz vozečega vlaka, ali orožnik začne ustavljati vlak in ga ustavi. Orožnik, ki je bil pijan, hoče odpeljati sodruga Sušnika. Ko mi njegovi sodrugi to vldimo, vprašamo orožnika, kaj da je zakrivil, in mu rečemo, da je on naš sodrug in železničar, ali orožnik reče, da to ni res, da to ni naš sodrug, da je to mangup, lopov ter noče nikakor povedati, zakaj da ga aretiraj. Mi seveda tega ne dopustimo in hočemo sodr. Sušnika nazaj v vlak. Ali žandar udrinja s korobačem po nas in vleče ter suje z no-

Delavci, delavke, revni kmetje in vsi, ki ste zatirani, naročajte se na „Rdeči Prapor“, ki je vaše edino glasilo!

gami so. Sušnika, mi pa mu branimo. Sedaj pa potegne orožnik revolver in reče, da bo streljal na nas, ako se ne odstranimo. Nato mu pridejo še nekateri nevedni vojaki pomagati in eden od njih udara njegove našega sodruga s puškinim kopitom po glavi, da je bil ves omoten. Mi se nato seveda brez moči proti oboroženi sili moramo umakniti in vlak odpelje. Sodruga Sušnika pa odpelje orožnik in sicer brez njegove prtljage. Ko bi bil sam, bi bila lahko vsa njegova prtljaga okradena in kdo mu bi povrnil škodo? Naš sodrug prosi orožnika, kaj da je in kaj da je zakrivil, ali orožnik ga suje z nogami in tolče s korobačem po glavi, da je bilo grozno. Sodruga Sušnik je ves polomljen od sunkov in ves moder od udarcev po glavi. Ko ga pripelje na postajo, se naš sodrug legitimira in ko pregledajo njegove dobre papirje in legitimacijo, ga seveda takoj izpuste. Ali naš sodrug je bil vendar po nedolžnem tepen in ves pohabljen od nekulturnega in zverinskega, za tako službo nesposobnega orožnika Tome Milosavljeviča. Mi zahtevamo najodločnejše, da se tega divjaškega orožnika strogo kaznuje, da se taki slučajni ne bodo več pripetili nad mirnim popotnikom in svobodnim državljanom.

Jesenice. Koliko je ležeče našim social-patrijotom za složnost in enotnost tukajšnjega delavstva, se razvidi iz tega, da bi ustanavljajo zaradi par Kristanovcev svojo organizacijo. Pred vojno smo čutili vse zle posledice pri nas največ zaradi tega, ker smo bili tako razkosani, na večje in manjše stranke, katerih je bilo precejšnje število in vseh vrst barv; precejšnje ulogo je igrala pri tem tudi tukajšnja tovarna z nepozabnim Pongratzom na čelu, kateremu je poverila tovarna mandat za ustanavljanje društev. Delavci smo se pa prepevali med seboj v zadovoljstvo in kratkočasje tovarniškim mogotcem, in ta koncert je veljal nas, akoprav so se zabavali le gospodje pri tem. Kadar smo si bili delavci najhujše v laseh, takrat so nam pa tovarniški mogotci zmanjšali plačo. In ravno tisti, ki so poprej največ tarnali zaradi nesložnosti med delavstvom, so prevzeli vlogo nekdanjega zloglasnega Pongratza, ter ustanavljajo stranke, samo da bi bilo delavstvo nesložno. Pri nas pred štirimi meseci nismo čutili razdora, ker smo se kar enostavno odpovedali socialpatrijotizmu (ko smo uvideli, da potem njega ne pridemo do svojih pravic), ter enoglasno glasovali za izstop iz druge ter za vstop v tretjo, (t. j. moskovsko) internacionalo, razun dveh glasov (za katera pa ne vem, ali sta samo slučajno pri koritu ter da sta iz tega vidika glasovala proti, ali sta pa v resnici prepričana, da ju zamore rešiti edino le socialpatrijotizem). To uganko pa naši bralci tem lažje rešijo, ako jim razodenemo skrivnost, da so dotični ljudje, kateri ustanavljajo stranke s tem delujejo za razdor med nami, od prvega do zadnjega vsi odborniki kons. društva, takozvani koritarji. Umevno je pač, da so ti ljudje taki, vsaj se jim vidi na prvi pogled, da niti videli niso bojnih poljan, niso slišali krika ranjencev ter stradalajočih družin v zaledju, kar lakota jim je bila čisto tuja, ker oni so se nahajali pri »koritu.« Takim ljudem je potem lahko ustvarjati stranke, katerih voditelji glasujejo za vojne kredite, ker le tam jim odpade plačilo za njih trud, kakor se jim je izplačalo (v času razpada bivše Avstrije) na jeseniškem kolo-dvoru, kjer so igrali glavno vlogo pri rekviziciji. Da znajo ustanavljati društva, jim ne oporekamo, samo to je vprašanje, v čigav prid. Iz njih delovanja v kons. društvu je razvidno, da jim je smoter, katerega bi imele zasledovati gospodarske organizacije, deveta briga. Tam ne gledajo na to, da bi članom postregli vsaj s pošteno vago, marveč se člani že itak izmoggane do kosti, od strani nastavlencev pri že itak pičlo odmerjenih živilih še bolj izmoggane in oškoduje. Tukaj bi imeli pokazati ti ljudje svojo organizatorično zmoglost, da napravijo red, dokler jih delavstvo ne požene. In to je vzrok, da se pri nas ne vpoštevajo gospodarske organizacije, kakor bi se morale vpoštevati, ter iste trpe na ugledu. Mnenja sem tudi jaz tega, da bi se v gospodarske organizacije ne vpeljavali razdori; ako se nam pa ravno vsiljuje, ter se nam izza plota teh organizacij meče polena pod noge in se dela še nadalje za razdor med delavstvom, potem ni naša krivda. Zato se svetujem tem ljudem, da se pogledajo med seboj kot složni bratci in tolsto žareče obraze, ter naj se bratsko objamejo v svoji organizaciji in naj še nadalje zastopajo svoj zasebni socializem. Nado pa imamo, da ne bodo v stanu obdržati tistih, z zvijačo pridobljenih članov, katerim so izvalili članske izkaznice. Lepo spričevalo za te organizatorje je to, da niso imeli niti toliko poguma proti istim, da bi

jim priznali svoj socialpatrijotizem. Mi bomo pa poskrbeli ter imamo toliko poguma, da bomo dotičnim pojasnili, zakaj in iz kakšnih vzrokov je prišlo do razdora in videli bomo, koliko kalinov bodo zvalili na svojo vabo.

Iz komunistične Slovenije.

Novo mesto. V nedeljo dne 1. avgusta se je vršil v Novem Mestu na Glavnem trgu velik javni shod, ki ga je sklicala Komunistična Stranka Jugoslavije. Shod se je vršil pod milim nebom, kjer se je zbrala velika množica (čez 1500 ljudi) v veliko jezo in obup nekih elementov, ki so nam ponoči strgali vse lepake z zida, samo da se ne bi zvedelo, da bo shod. Na njihovo razočaranje so se pojavili drugo jutro novi lepaki in tako je ljudstvo zvedelo, da bo shod. Navzočega je bilo zlasti veliko število kmečkega ljudstva. Shod je otvoril sodrug Muhar v imenu kraj. pol. org. Kom. Stranke Jugosl., nakar se je prešlo k volitvi predsedništva. Izvoljen je bil sodrug S. Schweiger, kot zapisnikar pa sodrug Herman. Sodruga Schweiger je v kratkem govoru opozoril na naloge komunistične stranke ter pobil laži ki jih sovražniki ljudstva širijo o komunistih. Nato je sodrug Petrič pozdravil zborovalce v imenu ljubljanske stranke organizacije ter v obširnem govoru razpravljal o notranjem in mednarodnem političnem in gospodarskem položaju. Očrtal je razvoj iz predvojnega socializma v komunizem, govoril je o atentatu, ki ga pripravila buržoazija proti 8 urnem delavniku, o famoznem zakonu »o redu in delu«, ki si ga delavstvo v nobenem slučaju ne bo pustilo vrniti. (Tako je!) Naglasil je odločilno krizo, v katero jo zabredla kapitalistična družba. Nihče drugi ne more rešiti človeštva iz pogloba, ki mu preti, kot mednarodni komunistični proletarijat po vzgledu, ki so ga pokazali delavci in kmetje Rusije. Dolžnost delavcev in revnih kmetov v Jugoslaviji je, da se organizirajo pod rdečim praporjem Komunistične Stranke in v močnih bojnih strokovnih organizacijah. Komunistična Stranka ne obljubi ljudem ničesar, ona jim ne laže kot druge stranke. Ona pove ljudskim množicam, da je rešitev proletarijata v njem samem. (Veliko odobranje). Sodruga Fabjančič je široko govoril o programu Komunistične Stranke in je posebej razgalil zvite laži, s katerimi hočejo kapitalistične stranke nahujskati kmečko delavno ljudstvo proti mestnemu delavstvu. Posebno je s citatom iz strankinega programa dokazal, da je neresnična in bedasta trditev, češ, da hočejo komunisti vzeti kmetovo zemljo. Pobil je tudi meščanske laži, češ, da so komunisti razbojniki in tatovi. Pokazal je, da je ravno komunistični program programa reda, dela, pravice, enakosti, svobode, prosvete, napredka. Komunizem bo zanesel luč znanosti med najširše mase ljudstva, tja, kjer je doslej vladalo neznanje, slepota, ker je to bilo v korist zatiralcem ljudstva, da so lahko delali z ljudstvom, kar so hoteli. Interes komunizma pa je, da se vsem ljudem odpro oči, da spoznajo, da se ves svet deli na dva dela: na ono ogromno večino, ki dela in proizvaja vsa bogastva te zemlje, in na ono neznatno manjšino, ki uživa sadove tujega dela. Rešitev delavnega ljudstva je v njem samem, v delavskih in kmečkih svetjih, ki bi vodili in organizirali vse javno in gospodarsko življenje po komunističnih načelih v korist širokih plasti ljudstva. Sodruga govornik se je dalje dotaknil tudi vprašanja duševnih delavcev in ženskega vprašanja in je pokazal, da tudi njihova pot more biti prava le pod rdečim komunističnim praporjem. (Živahno odobranje.) Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je sodrug Schweiger s kratkim rezimejem zaključil ta lepo uspešni veliki ljudski shod. Med shodom so se prodajale brošure »Program Komun. Stranke« in »Rdeči Prapor«.

Fala nad Mariborom. Dne 21. VII. se je vršil dobesedno obiskan shod delavstva elektrarne v gostilni Anderlič. Delavstvo je ogorčeno obsojalo delovanje social-patrijotov ter zahtevalo volitve. To seveda ni bilo po volji našim kšeft-socialistom, da jim delavstvo pokaže za njih »vrli trud« hrbet. Zato se je sodrug Pössl takoj izrazil, da on kot blagajnik ne da denarja in ko so mu sodrugi dopovedovali, da imajo pravico o denarju odločevati vsi, nikakor pa on sam, je nahujskal nekega sodruga: »Du, armer Teufel, dich brauchen wir überhaupt nicht im Verband«. Vprašamo sodruga Pössela, kje se je učil socializma, da tako govori svojim skotnim. Odlikovala pa sta se tudi sodruga Skale in Taschner. Sodrugi Ecker, Fischer, in Kresnik pa so dovolj jasno dopovedali,

kakšno vlogo igrajo socialni demokratje in da je samo oni še socialni demokrat, ki ne pozna socializma ali pa je pri koritu, ter da so ga dogospodarili na Faltu popolnoma. Tu pri nas je začel veti novi duh, duh komunizma; že se zbira tudi tu armada brezpravnih, katerim se je zahotelo po svobodi in ki hočejo pomagati pri zgradbi nove stavbe, kjer bo za vse enako prostora in sreče. Streti hočemo ta krivični družabni red, ki nas je zaslužil in napravil brezpravne, ki omogoča par ljudem, da se igrajo z našo usodo ter nas izkoriščajo. Spoznali smo pa tudi vse naše sovražnike in zveste hlapce in dekle kapitalizma — te naše lažne socialiste ter jih obsojamo.

Zaveden delavec.

Sodrugi, sodružice!

Udeležite se vsi

velike vrtno veselice

ki se vrši

v nedeljo, dne 8. avgusta 1920 na Koslerjevem vrtu v Spodnji Šiški v korist delavskih žrtev.

Sporod:

Petje, šaljiva pošta, prosta zabava. Sodeluje železničarska godba iz Zidanega mosta in rudarska godba iz Trbovelj. Začetek ob 15. uri (treh popoldne). Vstopnina za osebo 10 K. Najboljše spored se dobi pri blagajni. Ker ni dovolj kozarcev na razpolago, prosimo, da se jih po možnosti prinese seboj. V slučaju neugodnega vremena se preloži veselica na prihodnjo nedeljo. Ker je čisti dobiček namenjen v korist delavskih žrtev, vabi k obilni udeležbi

podporni odbor.

Poltedenski pregled.

Torej bo le moral Pašič priti na pomoč, da pomaga rešiti vojno med demokrati in kleriko-radikalci okoli vladnih jasl. Z njim pride tudi Trumbič, ker je baje zaprl hotel jugoslov. mirovne delegacije v Parizu, ki je pojedla strahovite novce, besede pa ni imela nobene. Vesnič, ki je od prehudega napora že enkrat legel v bolniško posteljo, je še enkrat poskusil spraviti narazen lasajoče se demokrate in radiklo-klerikalce. Pa je revežu spodletelo, zato je položil mandat. Zadnjič se je zdelo, da so se pobotali, kdo bo izvažal žito, pa se ne morejo sporazumeti, ker se gre za predebele milijarde. Zdaj se pripravajo okoli agrarnega vprašanja. Protič z radiklo-klerikalci hoče, da ostane zemlja veleposestnikom, Pribečevič s svojimi demokrati pa odločno zahteva, da morajo to zemljo zaseči banke. — V Mariboru so se sestali dne 1. avgusta klerikalci iz cele Jugoslavije, katerih sestanek je blagoslovil »brezverec«, lepi minister, radikalec dr. Velizar Janković. Na to zborovanje so prihiteli klerikalci iz večjih evropskih držav, da se pomenijo o ustanovitvi črne internacionalne. Ogerski rabelj Horty se močno zanima za to slovesnost. — Ententina plebiscitna komisija je zapovedala, da se odpravi demarkacijska črta med glasovalno cono A in B na Koroškem. Naši nacionalisti so obupani, nemški nacionalisti pa tulijo od navdušenja. Tako Ententa plačuje klečepaznost meščanskih vlad. — So druga Belo Kuna je končno spustila nemška vlada iz zapora in mu dovolila odhod v Rusijo. Horty proklinja, ker je hotel dobiti Kuna v roke, da ga obesi v imenu krščanske ljubezni do bližnjega. — Na Poljskem so prevzeli vladu socialpatrijote v zvezi s klerikalci, misleč, da bo ta lepa zveza tako prestrašila boljševeke, da bodo takoj pobegnili v Sibirijo. Ta preklicana rdeča armada pa še vedno napreduje. Na severu stoji že par dni na nemški mej. 2000 Poljakov s 40 častniki je že ušlo čez mejo v Nemčijo. V sredini je zavzela Bialostok in Brest Litovsk na jugu pa Tarnopol v Galiciji ter gre proti Lvovu. Baje se tudi v Rumuniji nahajata dve rdeči armadi. Rumunija je poslala, kakor trdijo vesti iz meščanskih virov, Rusiji ultimatum in je baje že odredila mobilizacijo. Hkrati pa bi se morala te dni vršiti med rusko in poljsko vojsko pogajanja za premirje. — Znani angleški vojni hujskač in bivši pomorski minister Churchill zapoveduje Nemčiji, da napade Rusijo: s to veliko uslugo človeštvu bo Nemčija popravila svoje grehe in Millerand in Churchill ji bosta dala odvezo. Francija pa je mnenja, da je preveč bergelj v Jugoslaviji in premalo invalidov, zato svetuje našim ministrom, da gredo z vojsko nad Rusijo. Na ta način bo vendar enkrat toliko invalidov, kolikor bergelj. — Slovenski Narod« pravi, da bo reški letalec D'Annunzio v kratkem priletel nad Ljubljano, ki jo bo zdrobil v prah in

pepel s svojimi bombami. Tudi Zagrebu ne bo prizanesel. Hkrati misli ta lopov zažgati vso letino, ki so jo naši marljivi verizniki nakopili po skladiščih in prid ljudstvu. V vsakem slučaju je treba obdati celo Ljubljano s kanoni. — Hrabri Venizelosovi Grki so do nog potolkli Djafar-Tajarjeve Turke v Trakiji. 15.000 teh Turkov je všlo na Bolgarsko. — Turški delegatje so prišli v Pariz. V kratkem jim bodo, kakor slepm mišim, zavezali robce okoli oči, da bodo podpisali mirovno pogodbo, ki je sama gola pravica, vsaj sta jo sestavila znana pravicoljuba Millerand in Lloyd George. — Ko so hribovski Albanci segnili Italijane iz Valone in je pri tem bilo ranjenih samo 10.000 italijanskih vojakov (vsaj to ni nič hudega, ko so ti ranjeni vendar navadni delavci in kmetje!), je Giolitti iz gole jeze nahujskal Albance: »Če ste že mene nabili, dajte še Jugoslovane«. Albanci so ta nasvet poslušali in so vdrl čez mejo Jugoslavije. Laški aeroplani so iz zraka doli komandirali albanске čete. Navzlic temu se je vpad ponosrečil. Palo je par jugoslovanskih in par albanških kmetov in delavcev. Vsaj jih je že tako preveč. Kdo jih bo pa redil?

Strokovni pregled.

Centralni delavski sindikalni delavski svet v Beogradu je v imenu 208.000 strokovno organiziranih delavcev v Jugoslaviji vložil pri ministristvu za socialno politiko energičen protest proti napadom na 8urni delavnik in proti nameravani policijski naredbi o »redu in miru«, s katero hočejo odpraviti pravico štrajka. Po celi državi so se vršili in se že vrše množični delavski protestni shodi proti tej reakcionarni nakani kapitalistične gospode. Delavstvo si bo znalo ohraniti se priborjeni košek pravice! Da pa bi mogle strokovne organizacije res tako zastopati delavske interese, kakor se spodobi, jih je potrebno tudi v Sloveniji spraviti na pravi pot. Tudi zato bo komunistično delavstvo poskrbelo.

Mednarodni rudarski kongres. Koncem julija je zasedal v Bernu v Švici mednarodni kongres rudarjev.

Vsem onim, ki se zanimajo za strokovna vprašanja. »Ujedinjenje«, strokovno glasilo »Zveze prometnih in transportnih delavcev in uslužbencev Jugoslavije« prinaša v zadnji svoji številki z dne 25. julija t. l. dva temeljita načelna članka o vprašanju razmerja strokovnih organizacij do politične stranke. Prvi članek se glasi: »Osvojitve politične oblasti« in je zanimiv še posebej radi tega, ker ga je bil napisal neki odlični naš sodrug že leta 1911 in je bil tedaj izšel v 1, 2, in 4. številki »Železničarja«, letnik IV. Iz njega se lepo vidi, da se mi z današnjim svojim stališčem napram strokovnim organizacijam nismo oddaljili niti za las od tedanjega svojega stališča. Drugi članek pa je napisal za to številko »Ujedinjenje« sodr. Gustinčič pod naslovom »Strokovne organizacije in politika« in če prav sta napisana dva članka neodvisno drug od drugega in v devetletni časovni razliki, se idejno popolnoma krijeta. Z ozirom na prepire, ki se sedaj vodijo v strokovnih organizacijah okoli teh vprašanj, priporočamo našim sodrugom, da te članke prav pazljivo prečitajo.

Kongres norveških strokovnih organizacij se je izrekel za politični sovjetski sistem in za diktaturo proletarijata ter je sklenil poslati zastopnika k zborovanju III. Internacionalne.

Kongres italijanske »confederazione generale del lavoro« zveze strokovnih organizacij, ki se je pred kratkim vršil v Bologni, je sklenil pristop k III. Internacionali.

Zveza komunističnih strokovnih organizacij se je sklenila med ruskimi, italijanskimi in angleškimi sindikati. Drugi polagoma tudi pristopajo.

Kongres škotskih strokovnih organizacij, ki se je vršil pred kratkim v Glasgowu, je med drugim sklenil preprečiti prevoz orožja in municije na Irsko in na Poljsko ter z vso energijo podpirati akcijo proti novim davkom.

Kongres zveze finskih sindikatov (strokovnih organizacij) se je vršil v začetku julija. Zastopano je bilo 50.000 članov. Nasproti predlogu Centralnega Sveta je kongres glasoval z ogromno večino za to, da morajo odslej posamezne strokovne organizacije obsegati celo podjetje, ne pa posamezne profesije.

Bojkot »Nove Istine«. Postopanje »Nove Istine«, glasila bivšega pokr. izvrš. odbora SDSJ.(K) za Hrvatsko in Slavonijo, proti naši stranki in proti vsem sklepom vukovarskega kongresa je zaslužilo najostrejšo obsodbo. Zato je centralni izvrševalni odbor

K. S. J. sklenil bojkot »Nove Istine«. Zato je dolžnost vseh organizacij in vseh članov stranke, da »Nove Istine« ne sprejemajo in ne čitajo. Glasilo naše stranke v Zagrebu je »Novi Svijet«.

Centralni izvrševalni odbor K. S. J.

Vsi stanovi se družijo. Fabrikant s fabrikantom, obrtnik z obrtnikom, trgovec s trgovcem, zato pa tudi delavec z delavcem. Je sicer še nekaj zaslepljenih trpinov, drvečih za ljudmi, ki iščejo svojih koristi, toda te zapeljave je treba podučiti, kam spadajo. Le v razredno — delavski organizaciji je njih mesto.

Razno.

Komunistična Stranka Jugoslavije na Hrvaškem. Do 25. julija so se vršili shodi naše stranke v Osijeku, Vukovaru, Rumi, Zemunu, Karlovcu, Požegi, Kostajnici, Novi Gradski, Križevcih, Pakracu, Virovitici in v Slavonskem Brodu, kjer so se povsod sprejeli z velikim navdušenjem sklepi vukovarskega kongresa ter se je izrekla najostrejša obsodba proti ljudem okoli »Nove Istine«. Shodi se nadaljujejo.

Meščanska brihtnost. Naši meščanski listi so te dni prinesli neko poročilo o šolstvu v Rusiji, ki ga je napisal neki Magrini, dopisnik milanskega buržoaznega dnevnika »Secolo«. Da bi bolj vleklo, pravijo naši listi, da je Magrini »znani socialist.« Človek se pač mora smejati.

Veliki shod komunističnega delavstva v Zagrebu. V nedeljo se je vršil velik shod komunističnega delavstva v »Metropol« kino. Navzlic intrigam nekaterih oseb okrog »Nove Istine«, je bila dvorana in dvorišče nabit polno. Govorili so sodrugi S. Markovič, Bartulović za Slovence in Horvatin, za kar so želi burne aplavze. Na tem shodu se je jasno pokazalo, da na Hrvatskem in v Zagrebu ni prostora za socializem in v njih sovrstnike centrumaše. Obširnejše poročilo o shodu bomo prinesli v prihodnji št. lista. Za sedaj moramo pibiti to, da je proletarijat Hrvatske in Zagreba odločno proti vsakemu poskusu nove vojne.

Popravek g. Kordeliča pride prihodnjič. (Ured.)

Mnogo ljudi je, ki bi radi znali, kaj je

Komunistični pokret.

Vsem tem priporočamo

Komunistično knjižnico »Rdečega Prapora«, ki je ravnokar izdala:

Program in Statut Komunistične Stranke Jugoslavije ter

Resolucije,

sprejete na strankinem kongresu v Vukovaru

dne 20. do 24. junija 1920.

Organizacije dobe brošuro po 3 krone, drugod se prodaja po 4 K.

Naročila sprejema uprava »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Krekov trg 10.

Zalepke za srečolov in šaljivo pošto
priporoča v najnovejši obliki
M. Tičar - Ljubljana

Sodrugi! Nabirajte za tiskovni sklad!

S. Lovro Majcen

je preminul dne 28. julija t. l. ob 2. uri ponoči na Jesenicah. Pogreb se je vršil 29. julija popoldne. Pokojnik, ki ga je usoda nenadoma pobrala iz naših vrst, je bil obče priljubljen. Doma je iz ptujske okolice. Po prevratu se je povrnil v Slovenijo iz Št. Hipolita (St. Pölten) v Nižnji Avstriji, kjer je dotedaj služboval. Po kratkem bivanju v Ljubljani ga je železniška uprava preemestila na Jesenice. Majcen je bil delaven in vztrajen član naše organizacije. Vsem, ki so pokojnega spremlili k zadnjemu počitku, kakor tudi nosilcem krste in vencev izrekamo najtoplejšo zahvalo.
Bodi mu zemljica lahka in večni spomin!